

editorial

DE LA VENTADA DE PONENT A LA VENTADA DE LLEVANT? VENTADA O CANVI DE MODEL

La reforma dels Serveis Educatius catalans comença a ser un trajecte excessivament llarg (i costós?), ple d'incongruències i anades i tornades que de moment no porten a gaire enlloc (o potser sí!). Plantejada per primer cop el 2001 en l'informe elaborat pel Consell Escolar de Catalunya sobre els serveis educatius i recollit posteriorment el 2005 en el redactat del Pacte Nacional per l'Educació, la revisió de les tasques dels serveis i dels perfils professionals respon tant a les necessitats d'actualització expressada pels propis professionals, com a les exigències que els actuals processos de transformació social imposen sobre el sistema educatiu. Així, s'entén que la reforma dels serveis –i el procés d'implantació i de debat que l'hauria d'haver acompanyat– no té un caràcter merament conjuntural, no ha de ser només un mer retoc en el maquillatge i una posada al dia de funcions i línies de treball, sinó que hauria de qüestionar tant els elements psicològics, pedagògics i socials que sustenten l'actual estructura dels serveis, com la vinculació, relació i col·laboració d'aquests amb l'entramat de professionals i serveis vinculats a l'educació, al funcionament de les institucions educatives i al desenvolupament personal i col·lectiu de les capes més joves de la població. La manera com s'està duent a terme la implantació, la seva continua inconcreció –cal recordar que el procés de creació dels Serveis Educatius Integrats s'inicia el curs escolar 2004/05–, així com les dificultats per generar un debat participatiu entre l'administració, els treballadors dels serveis i els seus usuaris, mostren que, malauradament, lluny de respondre a les exigències de qualitat i rigor que la reforma demana, el procés de redactat del decret s'està convertint en un deambular administratiu en el que en cada anada i tornada perd més calatge fins a l'actual esborrany.

En aquest context, és important destacar que la necessitat (fins i tot en algun moment es parlava d'urgència) de revisar els paràmetres conceptuals i les línies de treball dels serveis educatius es formula des del col·lectiu de professionals del EAP abans d'iniciar-se l'actual procés de redactat d'un nou Decret de Serveis Educatius. No és aquesta una dada supèrflua, tot al contrari. Com s'ha vist, al llarg d'aquests anys ha estat aquest col·lectiu el que més reticències ha presentat als continguts

del procés de reforma en tant que ha vist i veu qüestionat, a diferència d'altres perfils professionals, el model de treball que els ha caracteritzat. L'aprovació, després d'un fecund procés de debat intern, per part del col·lectiu dels EAP, el desembre del 2004, del "Document de definició i funcions dels EAP", suposava l'explicitació de la voluntat de repensar la professió i adequar-la a les noves exigències socials i educatives.

D'aquell document als actuals processos de formació impulsats per l'actual administració educativa o a les "dèbils" orientacions i línies de treball recollides en les instruccions anuals, l'abisme comença a ser considerable. El retorn a la individualització de la intervenció, als plantejaments assistencials i terapèutics per sobre dels preventius, contextuals i educatius, no te res a veure amb la "clara voluntat 'normalitzadora' i inclusiva, en el sentit de facilitar i promoure l'atenció educativa en contextos escolars i socials naturals i comuns a tothom" que pregonava com a intencionalitat prioritzada el mencionat document.

Una intervenció entesa com a global i dinàmica "perquè en el seu abordatge té en compte en estreta interrelació els aspectes personals, familiars, escolars i socials dels alumnes". Una intervenció que dóna especial rellevància a les actuacions preventives i optimitzadores amb la finalitat de "donar suport al desenvolupament institucional aportant elements per a una major optimització de les formes organitzatives i metodològiques de cada centre, dels seus recursos, de la dinàmica institucional, del treball en equip del professorat". Una intervenció que es reconeix com a interdisciplinària i que aposta, per tant, pel treball conjunt en el sí de l'equip i amb altres "per a la planificació d'intervencions de caràcter coherent i eficaç ajustades a les necessitats socioeducatives del territori". Una intervenció que entén la inclusió educativa i social com un bé i un objectiu capdal en el seu model, pot ser avui una intervenció condemnada a l'ostracisme. La pèrdua, potser, serà irreparable.

Joan Serra Capallera